

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA
O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI
3-SON ICHKI KASALLIKLAR KAFEDRASI

«TASDIQLANDI»

O'quv ishlari bo'yicha prorektor

Boymuradov Sh.A.

2022 yil « 11 »

Boymuradov Sh.A.

**AMBULATOR-POLIKLINIK TERAPIYA
FANINING ISHCHI O'QUV DASTURI
(6-kurs, 11-12-semestr)**

Ta'lim sohasi: 510000 - Sog'liqni saqlash
Ta'lim yo'nalishi: 5510100 - Davolash ishi
5111000 - Kasb ta'limi (5510100-Davolash ishi)

Toshkent -2022

Fanning ishchi o'quv dasturi O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining "22.08.2017 yil" dagi 474-sonli buyrug'i bilan (buyruqning 3-ilovasi) tasdiqlangan "Terapiya" fan dasturi asosida tayyorlangan.

Fanning ishchi o'quv dasturi Toshkent tibbiyot akademiyasi kengashi tomonidan 2022 yil 1.01 "10"-sonli bayonnomaga bilan tasdiqlangan

Tuzuvchilar:

- Axmedov X.S. – TTA, 3-son ichki kasalliklar kafedrasini mudiri, t.f.d.
Abduraxmanova N.M. – TTA, 3-son ichki kasalliklar kafedrasini dotsenti

Taqrizchilar:

Tashqi taqrizchi:

- Sh.S. Abdullaev - TPTI ichki kasalliklar, nefrologiya va gemodializ kafedrasini dotsenti, t.f.d.

Ichki taqrizchi:

- A.A. Xamraev - TTA 2-sonli ichki kasalliklar kafedrasini mudiri, prof.

3-sonli ichki kasalliklar kafedrasini mudiri, t.f.d.

X.S. Axmedov

2-son davolash fakulteti dekani

A.A. Irnazarov

O'quv uslubiy bo'lim boshlig'i

F.X. Azizova

1. Me'yoriy hujjatlar:

2022/2023 o'quv yilida tahsil oladigan "5510100-Davolash ishi" va "5511100-Kasb ta'limi" yo'nalishlarining 6-bosqich talabalari:

DTS: DTS: O`zDSt 36.2018:2016;

Malaka talablari: O`zR SSV 22.08.2017 yildagi 474-sonli buyruq bn;

O'quv reja: O`zR SSV 22.08.2017 yil 474-sonli hamda Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2017 yil 24 avgustdagi 603-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan muvofiqlashtiruvchi o'quv reja asosida o'qitiladi.

2.O'quv fani o'qitilishi bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar

"Ambulator-poliklinik terapiya" fani talabalarni zamonaviy texnologiyalar va adabiyotlardan foydalangan holda amaliy va mustaqil ilmga, ko'nikmalarga bo'lgan zaruriy talablarni, bilimni baholashning nazorat usullarini aniq ko'rsatib beradi hamda umumiy amaliyot shifokorlarida klinik fikrlash, kasallik va uning belgilarini asoslash bo'yicha bilim va ko'nikmalarini shakllantirish, shu jumladan: talabalarga sindromal yondashgan holda kasalliklarni o'z vaqtida va erta tashhislashni o'rgatish, talabalarga ma'lum sindrom bilan kechuvchi kasalliklarni qiyosiy tashhislashni o'rgatish, muhim bilim va amaliy ko'nikmalarni yanada mukammallashtirish (ma'lumot yig'ish, bemor muammosini aniqlash va ob'ektiv ko'rik, shuningdek laborator-asbobiy tekshiruv usullarini asosli tavsiya etish, maslahat berish ko'nikmalari, talabalarga bemorlarni olib borish taktikasini asosli tanlashni o'rgatish, talabalarga maqsadli davolash-profilaktika chora-tadbirlarini amalga oshirishni o'rgatish, talabalarga qishloq vrachlik punkti, qishloq oilaviy poliklinika (QVP/QOP) va oilaviy poliklinika (OP) sharoitida dispanser kuzatuv va monitoring printsiplarini o'rgatish vazifalarini bajaradi.

Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi.

Talaba:

- Oilaviy tibbiyot asoslari, tamoyillari va falsafasi, aholi orasida keng tarqalgan kasalliklarni oldini olish, o'z vaqtida tashxislash va davolash tamoyillari, sog'liqni saqlash tizimi birlamchi bo'g'inida olib borish tamoyillari to'g'risida ***tasavvurga ega bo'lishi;***

- maslahat berish tamoyillarini;

- ma'lum bir sindrom bilan kechuvchi kasalliklarni va ularning o'ziga xos kechish hususiyatlarini;

- ma'lum sindrom bilan kechuvchi xavfli kasalliklarni va ularning o'ziga xos kechish hususiyatlarini;

- QVP/QOP yoki OP sharoitida olib borishni talab etuvchi holatlarni (UASh kvalifikatsion xarakteristikasiga mos ravishda);

- tor doiradagi mutaxassis konsultatsiyasi yoki kasalxonaga yo‘llanma berishni talab etuvchi holatlarni (UASh kvalifikatsion xarakteristikasiga mos ravishda);

- QVP/QOP yoki OP sharoitida o‘tkazishni talab etuvchi zaruriy tekshiruv usullarini (UASh kvalifikatsion xarakteristikasiga mos ravishda);

- keng tarqalgan kasalliklarning asosiy klinik ko‘rinishlarini;

- ma‘lum bir sindrom bilan kechuvchi kasalliklarni tashhislashdagi asosiy mezonlari va ichki a‘zolar zararlanish simptomlarini;

- dalillarga asoslangan tibbiyot tamoyillari bo‘yicha kasallikni davolash usullarini (nomedikamentoz va medikamentoz)

- QVP/QOP yoki OP sharoitida birlamchi, ikkilamchi va uchlamchi profilaktika tamoyillarini;

- QVP/QOP yoki OP sharoitida bemorlarni olib borish (shu bilan bir qatorda, tor doiradagi mutaxassis ko‘rigi va statsionar davolanishdan so‘ng olib borish), dispanser kuzatuv va reabilitatsiya tamoyillarini ***bilishi va ulardan foydalana olishi***;

- talaba Bemorlarni mustaqil qabul qilish va maslahat berish;

- tibbiy etika va deontologiyaga amal qilish, shaxslar aro muloqot ko‘nikmalarini qo‘llash;

- bemorning hayot sifatiga ta‘sir qilgan asosiy muammosini aniqlash maqsadida anamnez yig‘ish va bemorlarda fizikal tekshiruvni (umumiy ko‘rik, palpatsiya, perkussiya, auskultatsiya) o‘tkazish;

- asosiy sindrom (muommoni) va xavf omillarini aniqlash;

- anamnez va ob‘ektiv ko‘rikka asoslangan holda dastlabki tashhisni qo‘yish;

- maqsadga yo‘naltirilgan tekshiruvlar rejasini tuzish va ularning natijalarini tahlil qilish;

- kasallikni qiyosiy tashhislash va yakuniy tashxis qo‘yish;

- bemorni olib borish taktikasini to‘g‘ri tanlash;

- shoshilinch holatlarda shifoxonagacha bo‘lgan yordamni ko‘rsatish va ratsional davolash tamoyillarini qo‘llash;

- QVP/QOP yoki OP sharoitida bemorlarni monitoringi va dispanser ko‘rikdan o‘tkazish;

- mehnatga layoqatlilikni aniqlash (vaqtinchalik va turg‘un) va tibbiy hujjatlarni rasmiylashtirish;

- bemorlar reabilitatsiyasini o‘tkazish va sanator-kurort davoga yuborish;

- QVP/QOP yoki OP sharoitida profilaktik, sog‘lomlashtiruvchi, sanitar-gigienik chora-tadbirlarni o‘tkazish;

- EKG olish texnikasi va interpretatsiyasini o‘tkazish;

- pikfloumetriya o‘tkazish;

- tonometriya o‘tkazish;

- ta‘siri isbotlangan preparatlarni tanlash;

- olib borilgan davo samaradorligini nazorat qilish;

- ekstragenital kasalligi bor homilador ayollarga tibbiy-sanitar yordamni ko‘rsatish;

- sog‘lom turmush tarzini targ‘ib qilish (xavf guruxi va aholi bilan ishlash).

- ilmiy adabiyotlardan, internet tarmog'idan foydalanish va referat hamda ilmiy tezis, maqolalar yozish;

- o'z fikr-mulohaza va xulosalarini asosli tarzda aniq bayon eta olish *ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.*

O'quv yili uchun taqsimlangan soatlar:

Yo'nalish (fakultet)	Umumiy yuklama	Auditoriya soati				Mustaqil ta'lim	Nazorat turi
		ma'ruza	Amal.mashg ' (seminar)	Klinik o'quv amal.	Lab.mashg'		
2-son Davolash fakulteti	410	24	94	120	0	172	YaN:OSKI, TYeST
Tibbiy- pedagogika va xalq tabobati fakulteti	410	24	94	120	0	172	YaN:OSKI, TYeST

3. Ma'ruza mashg'ulotlari

№	Ma'ruza mavzulari	Soat hajmi
1	Oilaviy tibbiyot asoslari. Oilaviy tibbiyot tarixi. O'zbekistonda rivojlanish. UASh ishlash tamoyillari. O'zaro muloqot asoslari	2
2	Ko'krak qafasidagi og'riq sindromi Ko'krak qafasidagi koronarogen og'riqlar differentsial tashxisi. YuIK, MI kechish xususiyatlari. Davolash. Profilaktika. UASh taktikasi.	2
3	Arterial gipertenziya va bosh og'rig'i sindromi Arterial gipertenziyalarda differentsial tashxis. Profilaktika. UASh taktikasi	2
4	Bronxoobstruktiv sindrom Bronxoobstruktiv sindromda differentsial tashxis. Profilaktika. UASh taktikasi. Balg'amli yutal va qon tuflash sindromi. Balg'amli yo'tal va qon tuflash sindromini qiesiy tashxislash. Profilaktika. UASh taktikasi	2
5	Shish sindromi Shish sindromida differentsial tashxis. Surunkali yurak yetishmovchiligini zamonaviy davolash usullari. Profilaktika. UASh taktikasi.	2
6	Bo'g'im sindromi Bo'g'im sindromida differentsial tashxis. Davolashga individual	2

	yondoshish.Profilaktika. UASh taktikasi.	
7	Gepatomegaliya va sariqlik sindromi Gepatomegaliya va sariqlik sindromida differentsial tashxis. Profilaktika. UASh taktikasi.	2
8	Patologik siydik cho'kmasida differentsial tashxis. Proteinuriya, leykotsituriya, gematuriya, tsilinduriya va boshqalar bilan kechadigan kasalliklarning differentsial tashxisoti. Profilaktika. UASh taktikasi	2
9	Gerontologiya i umumiy geriatriya. Qariyalar muammolari. Kariyalarda ichki kasalliklar kechish muammolari va xususiyatlari. Ushbu kategoriya bemorlari bilan ishlash tamoyillari. UASh taktikasi	2
10	Aritmiya sindromi. Aritmiyalar differentsial diagnostika. Davolash. Profilaktika. UASh taktikasi	2
11	Kardiomegaliya va yurakdagi shovqin sindromi Kardiomegaliya va yurakdagi shovqinlar differentsial diagnostikasi. Profilaktika. UASh taktikasi	2
12	Isitmalash sindromi. Noaniq etiologiyali isitma. Profilaktika. UASh taktikasi	2
	Jami	24

Ma'ruza mashg'ulotlari multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyalarda akademik guruhlar oqimi uchun o'tiladi.

4. Amaliy mashg'ulotlar

№	Amaliy mashg'ulot mavzulari	Dars soatlari xajmi	
		Nazariy	Amaliy
Statsionar terapiya (amaliyot)			
1	Oilaviy tibbiyot asoslari. UASH vazifalari. Ishlash xususiyatlari. Tibbiy hujjatlar. Jamiyatning jalb etilishi. Bemor va shifokor huquqlari. UASH faoliyatida etika va deontologiya. Muloqotga ta'sir qiluvchi omillar. Muloqotdagi qiyinchiliklar. SHaxslararo muloqot. Amaliy maslahatlar. Konsultatsiya. Konsultatsiya turlari. Konsultatsiya prinsiplari. Bemorning o'z salomatligiga javobgarligi.	3 (2/1)	3

2	UASH amaliyotida differensial diagnostika. Taxminiy tashxis. Statsionar va ambulator sharoitda klinik tashxisni shakllantirish. Ichki kasalliklar tashxisotida dshiagnostik xatolar sabablari va xarakteri. Xavfli kasalliklar xaqida tushuncha. Imitator kasalliklar. Psixik buzilishlar va simulyasiya. SHifokor faoliyatida polipragmaziya.	3	3
3	Balg'am ajralishi bilan kechuvchi yo'tal sindromi. Kasalxonadan tashqari va kasalxona ichi pnevmoniyalarini taqqoslama tashxislash. Turli etiologiyali zotiljamlar (bakterial, virusli, mikoplazmozli). Pnevmoniya aniqlanganda UASH taktikasi. COVID-19dagi zotiljam kechishi xususiyatlari tashxislash va davolash tamoyillari.	3	3
4	O'pka disseminatsiyasi va o'pkada soyalanish sindromi. O'pkaning segmentar va bo'lakli soyalanishida qiyosiy taqqoslash. Bo'lakli pnevmoniya, o'pkaning infiltrativ sili, o'pka infarkti, o'choqli zotiljam, tuberkuloma, o'pka abstsessi, o'pka o'smasi, o'pka exinokokki, o'pka silining gemotogen-disseminirlangan shakli, pnevmokonioz, o'pka metastazida qiyosiy tashxis.	3	3
5	Quruq va eksudativ plevritda qiyosiy tashxis. Eksudativ plevrit turlari. Plevritlarni erta tashxislashda UASH taktikasi va profilaktika usullari.	3	3
6	Qon tuflash sindromi. Turli nozologik shakllarda qiyosiy tashxis va UASH taktikasi (rak, o'pkaning yiringli kasalliklari, O'ATE, o'pka sili). O'pka arteriyasi tromboemboliyasida gospitalgacha va gospital bosqichda taktika.	3	3
7	Hansirash, bo'g'ilish sindromi. Bronxoobstruksiya bilan kechadigan kasalliklarning differensial diagnostikasi (bronxial astma, SO'OK, o'pka o'smasi, bronxoektatik kasallik). YUrak va o'pka patologiyasida hansirashning qiyosiy tashxisoti. UASH taktikasi.	3 (2/1)	3
8	Aritmiyalar. Sinusli taxikardiya, bradikardiya, sinusli aritmiyalar, ritm boshqaruvchisi migratsiyasi, sinus tuguni sustligi sindromi, ekstrasistoliyalar hamda bo'lmachalar va qorinchalar titrashi, hilpirashi (doimiy va paroksizmal), paroksizmal taxikardiya, qorinchalarning vaqtdan oldin qo'zg'alishi sindromi qiyosiy tashxisoti Aritmiyalar turiga ko'ra UASH taktikasi. YUqori xavf guruxlarini aniqlash.	3 (2/1)	3
9	Aritmiyalar. Sinoatrial bo'lmacha ichi, atrioventrikulyar va qorincha ichi blokadalarida qiyosiy tashxisot. UASH taktikasi. EKSga ko'rsatma.	3 (2/1)	3

10	Arterial gipertenziya sindromi. Gipertoniya kasalligi va buyrak bilan bog‘liq arterial gipertenziyalarning qiyosiy tashxisoti. Buyrak kasalliklari bilan bog‘liq arterial gipertenziyalarning shakllari (parenximatoz, renovaskulyar). Gipertoniya kasalligi va endokrin AG ni differentsial diagnostikasi. Endokrin AG turlari (feoxromotsitoma, Konn sindromi, Itsengo Kushing sindromi, tireotoksikoz). UASh taktikasi	3 (2/1)	3
11	Arterial gipertenziya. Gipertoniya kasalligi, gemodinamik va tserebral AG (bosh miya travmalari, vertebrobazillyar sindrom, araxnoi-dit, entsefalit, miya o‘smasi), sklerotik AG ni differentsial diagnostikasi. UASh taktikasi.	3 (2/1)	3
12	Yurak sohasida og‘riq. UASh amaliyotida yurak soxasidagi koronarogen og‘riqlar qiyosiy tashxisi va olib borish taktikasini tanlash. YuIK stabil stenokardiya va nostabil stenokardiyalarning klinik, laborator, EKG diagnostikasi. Lipid almashinuvining buzilishi. YuIK diagnostikasida jismoniy yuklamali EKG axamiyati. Yuklamali EKG natijalarining taxlili.	3 (2/1)	3
13	Yurak sohasida og‘riq. O‘tkir koronar sindrom qiyosiy tashxisi. Miokard infarktining turli klinik shakllari va bosqichlarining taqqoslama tashxisoti. MI asoratlari (kardiogen shok, o‘pka shishi, yurak anevrizmasi, Dressler sindromi). MI gospitalgacha, statsionar va ambulator olib borish.	3 (2/1)	3
14	Yurak shovqinlari va kardiomegaliya. Yurak cho‘qqisidagi shovqinning taqqoslama tashxisoti. Funktsional (miokardial, anemik, qon o‘zgarishlarida, isitmada) va organik (mitral va aortal nuqsonlar) shovqinlar qiyosiy tashxisi. Asoratlarni oldini olish chora-tadbirlari. Xirurgik davoga ko‘rsatmalar. Bakterial endokarditli bemorlarni olib borish taktikasi. UASh taktikasi.	3 (2/1)	3
15	Yurak shovqinlari va kardiomegaliya. Miokardit va kardiomiopatiyaning turli xil klinik formalari (dilyatatsion, restriktiv, gipertrofik, o‘ng qorinchaning aritmogen displaziyasi) da taqqoslama tashxisot. KMPlarni erta aniqlash. Profilaktika va UASH taktikasi.	3	3
16	Disfagiya. Ezofagit, reflyuks-ezofagit, sklerodermiyadagi disfagiya va qizilo‘ngach o‘smalarini taqqoslama tashxisoti. Profilaktika. UASh taktikasi.	3	3
17	Qorinda og‘riq. Gastrit va yara kasalligi (12 b.i va oshqozon), surunkali xoletsistit va surunkali pankreatit, nospetsifik yarali kolit va Kron kasalligini qiyosiy tashxisi. Profilaktika. UASh taktikasi.	3	3
18	Gepatomegaliya va sariqlik sindromi. Surunkali aktiv va noaktiv gepatit, jigar tsirrozi, o‘t-tosh kasalligi, biliar-pankreatik soha o‘smalari (jigar, o‘t qopi, oshqozonosti bezi o‘smalari) ni solishtirma tashxislash. Sariqliklarni erta diagnostikasi. UASh taktikasi.	(2/1)	3

19	Bo'g'im sindromi. SQB, SSD va dermatomiozitni qiyosiy tashxislash. Gemorragik vaskulit, tugunchali periarteriitni qiyosiy tashxislash. UASh taktikasi.	3 (2/1)	3
20	Siydik cho'kmasidagi o'zgarishlar. Patologik siydik cho'kmasini qiyosiy tashxislash (pielonefrit, glomerulonefrit, interstitsial nefrit). Proteinuriya. Nefropatiyalarning va amiloidozning solishtirma tashhisi (homiladorlikdagi, diabetik, dori darmonli). UASh taktikasi. Pielonefrit, glomerulonefrit, interstitsial nefrit qiyosiy tashxislash. UASh taktikasi. Surunkali buyrak kasalligi.	3 (2/1)	3
Statsionar terapiya bo'yicha jami soat		94	
Ambulator terapiya (Klinik o'quv amaliyoti)			
1	Oila bilan ishlash. Ishning xususiyatlari. Oilada psixologik muhit. Din va marosim muammolari. Oila konsultatsiyasi. Amaliy maslahatlar. Maslahat turlari. Bemorning o'z salomatligiga javobgarligi (birlamchi zvenoda dispanser kuzatuv va monitoring). Bolalar, o'smirlar fertil yoshdagi ayollar, homilador ayollar, erkaklar, qariyalar. Qishloq xo'jalik ishchilari. Sotsial-himoyalangan insonlar. Bemorlar, qiyin bemorlar, o'layotgan bemorlar. Terapevtik bemorlarni reabilitatsiya va dispanserizatsiya masalalari. Mexnatga layoqatlilik ekspertizasi.	3	3
2	UASh faoliyatida profilaktika. Profilaktika asoslari va turlari. Sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish. Ovqatlanish va turmush gigienasi. Terapevtik kasalliklarning xavf omillarini aniqlash va oldini olish. Kasallanish va o'lim sabablariga ta'sir ko'rsatish. Ruhiy holatni mustahkamlash. Medikamentoz va nomedikamentoz davoga moyillik xaqida tushuncha.	3	3
3	UASh amaliyotida profilaktika. Infeksion va noinfeksion kasalliklar profilaktikasi. Immunizatsiya. Dastur va tadbirlar. Sanitar oqartuv ishlari. O'lim darajasi va kasallanishning asosiy omillariga ta'sir qilish. Ruhiy statusni mustahkamlash. Ekologiya va kasbiy omillar. Bemorlarni o'qitish - «salomatlik maktablari». Profilaktik ko'riklar o'tkazish usullari. Skrining.	3	3
4	Sog'lom ovqatlanish: ovqat tarkibi, ovqatlanish piramidasi, sog'lom ovqatlanish - turli kasalliklar profilaktikasi. YUQT, o'pka, me'da-ichak, buyrak kasalliklarida dietoterapiya. Bemorlarning dietoterapiyaga moyilligini aniqlash. UASh tushuntirish ishlari.	3	3
5	Balg'amli yo'tal sindromi. O'RK, O'RVI, o'tkir bronxit va pnevmoniyada kiyosiy tashxis. UASh taktikasi. Birlamchi zvenoda respirator kasalliklar profilaktikasi, davolash.	3	3

6	Xansirash va bo'g'ilish sindromi. SUOK va bronxial astmani birlamchi zveno sharoitida diagnostikasi. UASh taktikasi. SUOK va BA ni birlamchi zveno sharoitida davolash va profilaktika ishlari (xuruj va xurujdan tashqari vaqtda kuzatish va ambulator davolash). Sanator-kurort davoga ko'rsatma. Astmani nazorat qilish va qadamba-qadam davolash. SNYe bilan og'riqan bemorlarni olib borish.	3	3
7	Ko'krak qafasida og'riq. Ko'krak qafasidagi nokoronarogen og'riqlarda UASH taktikasi. Ambulator davolash. Birlamchi yordam va profilaktika.	3	3
8	Yurak urib ketishi. Turli xil aritmiyalar va blokadalarda UASH taktikasi va profilaktika (yuqori xavf guruxlarini aniqlash). Ambulator sharoitda davolash xususiyatlari. Rejali va tezkor elektroimpuls terapiyaga ko'rsatmalar. YUrak ritmi buzilishlari profilaktikasi.	3	3
9	Yurak shovqinlari va kardiomegaliya. Tug'ma yurak nuqsonlarini qiyosiy tashxislash. Xavf omillari. Fertil yoshidagi ayollar bilan profilaktik tadbirlarni o'tkazish. O'z vaqtida klinik, laborator-instrumental diagnostika, rivojlanishning xavf omillari. Asoratlarni oldini olish chora-tadbirlari. Xirurgik davoga ko'rsatmalar. Profilaktika. UASh taktikasi.	3	3
10	Bosh og'rig'i. Gipertoniya kasalligini xavf guruxlari stratifikatsiyasi. UASH taktikasi. Birlamchi zveno sharoitida gipertoniya kasalligi va SAG profilaktikasi.	3	3
11	Gipertoniya kasalligida gipotenziv terapiyani tanlash. Simptomatik AGda asosiy kasallikni xisobga olgan xolda gipotenziv terapiyani tanlash. Gipertonik krizlarda UASh taktikasi. Xirurgik davoga ko'rsatma.	3	3
12	Bo'g'im sindromi. Revmatik isitma va revmatoid artrit, seronegativ spondiloartritlar qiyosiy diagnostikasi. UASh taktikasi.	3	3
13	Bo'g'im sindromi (artralgiya va artritlar). Reaktiv artritlar va artrozlar. Birlamchi, ikkilamchi, uchlamchi profilaktika, UASH taktikasi	3	3
14	Dispepsiya (jig'ildon qaynashi, ko'ngil aynishi, qusish). Birlamchi zvenoda sekretiya buzilishi bilan kechadigan kasalliklar: me'da va 12 ichak yara kasalligi, o't yo'llari diskineziyasi, xoletsistit, postxoletsistektomik sindromda va me'da operatsiyasidan keyingi xolatlarni davolash va profilaktikasi	3	3

15	Qorin epi-, mezo-, gipogastral soxalarida og'riq bilan kechuvchi kasalliklar profilaktikasi. Diareya. Infektsion va noinfektsion etiologiyali diareyada differentsial diagnostika. Yo'g'on ichak ta'sirlanish sindromi. Tasnifi. Mezonlari. UASh taktikasi. Yo'g'on ichak ta'sirlanish sindromi, kariyalarda ich kotishi va yugon ichak usmasi profilaktikasi. UASh taktikasi.	3	3
16	Gepatomegaliya. O'tkir hepatit, surunkali hepatit, alkogolli jigar kasalliklari, infektsion vanoinfektsion etiologiya jigar tsirrozi profilaktikasi va UASh taktikasi.	3	3
17	Dizuriya. O'tkir va surunkali pielonefrit, tsistit va siydik diatezida profilaktika. UASh taktikasi.	3	3
18	Shish sindromi. Turli etiologiyali shishlarning qiyosiy tashhisoti. Mahalliy (allergik, tomirli, yallig'lanishli); umumiy (qon aylanish yetishmovchiligida, buyrak shishlari, endokrin shishlar va ochlikdagi shishlarda). UASh taktikasi.	3	3
19	Isitma. Noaniq genezli isitma. Isitma xarakteri, tiplari. Tekshiruv rejasi. UASH taktikasi.	3	3
20	Geriatriya. Yosh normasi muammolari. Qarilikda funktsional va organik o'zgarishlar. Yoshdagi o'zgarishlarning mexanizmi. Qariyalar oziqlanishining fiziologiyasi va gigienasi. Ateroskleroz klinikasi va dinamik kuzatuv. Keksalar emfizemasi. Ateroskleroz va emfizema, SUOK rivojlanishiga moyillik tug'diruvchi yoshga xos o'zgarishlar Keksalarda bu xolatlar kuzatilganda UASh taktikasi va kuzatuv usullari. Oshqozon-ichak trakti kasalliklari va siydik ajratish tizimi kasalliklarining qariyalarda kuzatilishi va muammolari. Bu kasalliklar rivojlanishiga moyillik tug'diruvchi yoshga xos o'zgarishlar.	3	3
Ambulator terapiya buyicha jami soat		120	
Jami		214 soat	

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari jixozlangan auditoriyalarda har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi, keyslar mazmuni o'qituvchi tomonidan belgilanadi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Amaliy mashg'ulotning klinik qismi mavzularga xos ravishda kasalxona bo'limlarida, oilaviy poliklinikalarda, qishloq oilaviy poliklinikalarda olib boriladi

Fan bo'yicha laboratoriya ishlari namunaviy o'quv rejada ko'zda tutilmagan.

5. Mustaqil ta'lim

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Dars soatlar hajmi
1	Yurak mushaklarining fiziologik vazifalari. Normal EKG. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
2	Aritmiyada qo'llaniladigan dori vositalarining farmakodinamikasi. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
3	O'tkazuvchanlik buzilishining etiologiyasi va patogenezi. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
4	Arterial gipertenziya, gipertoniya kasalligi va buyrakka bog'liq bo'lgan arterial gipertenziya etiologiyasi, patogenezi, tasnifi. (Auditoriyadan tashqari ish).	6
5	Arterial gipertoniya va endokrin kasalliklarida kuzatiladigan arterial gipertenziya etiologiyasi, patogenezi va tasnifi. (Auditoriyadan tashqari ish).	6
6	Gipotenziv dori vositalarning klassifikatsiyasi. (Auditoriyadan tashqari ish).	6
7	Gemodinamik va tserebral arterial gipertenziya etiologiyasi, patogenezi va gipotenziv dori vositalarning klassifikatsiyasi. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
8	Yurak ishemik kasalligi etiologiyasi, patogenezi, klassifikatsiyasi va davolash usullari. (Auditoriyadan tashqari ish).	6
9	Miokard infarkti, etiologiyasi, patogenezi. Miokard infarktida qo'llaniladigan dori vositalarining farmakodinamikasi. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
10	Kardiomegaliya kelib chiqish sabablari, kardiomegaliya turlari, klinik simptomlarining o'ziga xosligi, EKG dagi va rentgenologik tekshiruvlardagi o'zgarishlar xamda davolash. Yurak mitral nuqsonining etiologiyasi, patogenezi, klinikasi va diagnostikasi (Auditoriyadan tashqari ish).	4
11	Yurak nuqsonlarining revmatizm, infeksiyon endokardit va aorta aterosklerozi kasalliklarida rivojlanish sabablari. EKG va rentgenologik tekshiruvdagi belgilari va davolash usullari. Aortal yurak nuqsonlarining etiologiyasi, patogenezi, klinikasi va diagnostikasi. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
12	Yurak nuqsonlari rivojlanishi, etiologiyasi, patogenezi, organik va funktsional yurak shovqinlarining hosil bo'lish mexanizmi, auskultatsiyadagi o'zgarishlar, mutloq va nisbiy belgilari, kichik qon aylanishidagi bosim oshishi belgilari, nuqsonlar kechishining o'ziga xosligi. (Auditoriyadan tashqari ish).	6
13	Kardiomegaliya kelib chiqish sabablari, kardiomegaliya turlari, klinik simptomlarining o'ziga xosligi, EKG dagi va rentgenologik	4

	tekshiruvlardagi o'zgarishlar. Davolash, β -adrenoblokatorlar va yurak glikozidlarni qo'llashda o'ziga xos xususiyatlari. (Auditoriyadan tashqari ish).	
14	Qon aylanishi yetishmovchiligi etiologiyasi, patogenezi, tasnifi va klinik surati. Yurak glikozidlari, β -blokatorlar, APF ingibitorlari, siydik xaydovchi vositalarini qo'llashdagi o'ziga xos xususiyatlari. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
15	Miokardit va miokardiodistrofiyalarni etiologiyasi, patogenezi va davolash usullari. Miokardit va miokardiodistrofiyalarni davolashda qo'llaniladigan dori vositalarning farmakodinamikasi. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
16	Perikardit rivojlanish sabablari va diagnostikasi. O'ATE (TELA) va qavatlanuvchi anevrizmasi etiopatogenezi va klinikasi	4
17	Pnevmoniya, tuberkulez va o'pka infarkti etiologiyasi, patogenezi, tasnifi, klinik ko'rinishi va shakllari. Tekshirish usullari va asoratlari. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
18	Pnevmoniya etiologiyasi, klassifikatsiyasi. Pnevmoniya, o'pka abstsessi, o'pka raki, o'pka exinokokki klinik ko'rinishlari va shakllari, tekshirish usullari, asoratlari. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
19	Pnevmoniya, o'pka tuberkulezi va o'pka raki etiologiyasi va klassifikatsiyasi. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
20	SOO'K (XOBL) etiologiyasi, klassifikatsiyasi, klinik ko'rinishlari, tekshiruv usullari va asoratlari. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
21	Revmatizm va revmatoidli artrit kasalliklarining diagnostik mezonlari. (Auditoriyadan tashqari ish).	6
22	Seronegativ spondiloartritlarning (Reaktiv artrit, Bexterev kasalligi, psoriatik artrit) diagnostik mezonlari. (Auditoriyadan tashqari ish).	6
23	Biriktiruvchi to'qima diffuz kasalliklarining diagnostik mezonlari, faollik darajalari va davolash usullari. (Auditoriyadan tashqari ish).	6
24	Surunkali buyrak yetishmovchiligi etiologiyasi, patogenezi, klassifikatsiyasi, klinik sindromlari, diagnostikasi va davolash usullarida qo'llaniladigan dori vositalarining farmakodinamikasi. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
25	Dermatomiozit va tizimli vaskulit kasalliklarining diagnostik mezonlari, aktivlik darajalari, davolash usullari va profilaktikasi. Dermatomiozit va tizimli vaskulitni davolashda qo'llaniladigan dori vositalarining farmakodinamikasi. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
26	Tugunchali periartrit va nospetsifik aortoarterit kasalligining Diagnostik mezonlari, aktivlik darajalari, davolash usullari va profilaktikasi. Tugunchali periartrit va nospetsifik aortoarterit kasalligini davolashda qo'llaniladigan dori vositalarning farmakodinamikasi. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
27	Buyrakning yallig'lanish va immun yallig'lanish kasalliklarining etiologiyasi, patogenezi, kasalliknin klinik namoyon bo'lishi,	4

	diagnostikasi va aktivlik mezonlari. (Auditoriyadan tashqari ish).	
28	Nefropatiyalarning etiologiyasi, patogenezini va kasallikni aniqlash usullari. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
29	Surunkali buyrak yetishmovchiligi etiologiyasi, patogenezini, tasnifi, klinik sindromlari, diagnostikasi va davolashda qo'llaniladigan dori vositalarining farmakodinamikasi. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
30	Shish sindromi etiologiyasi, patogenezini, klinik namoyon bo'lishi va diagnostikasi. (Auditoriyadan tashqari ish).	6
31	Disfagiya rivojlanish sabablari, xavf omillar etiologiya, patogenezini, og'riq xosil bo'lish mexanizmi. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
32	Yara kasalligining klinik ko'rinishlari, kliniko-laborator mezonlari, asorati va davolash usullari. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
33	Pankreatit etiologiyasi, patogenezini, va tasnifi. Oshqozon osti bezi o'smasida o'tkaziladigan diagnostik tekshiruvlar. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
34	Nospetsefik yarali kollit asoratlari va ichakni diagnostik tekshiruv mezonlari. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
35	Gepatomegaliya bilan kechuvchi kasalliklar etiopatogenezini, klinik ko'rinishlari, kasallikning sindromal diagnostikasi. Jigar tsirrozi etiopatogenezini, klinik ko'rinishlari va diagnostikasi. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
36	Oshqozon-ichak kasalliklaridagi farmakoterapiyaning o'ziga xos xususiyatlari va asoratlardagi taktika. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
37	Qarilikning diagnostikasi, qari organizmning fiziologiyasi, yosh normalari. Osteoporoz etiologiyasi, patogenezini, diagnostik mezonlari va qari organizm fiziologiyasi. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
38	Ateroskleroz, o'pka emfizemasi kasalligi diagnostik mezonlari va tasnifi. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
39	Gastrit, yara kasalligi, kollitlarning diagnostik mezonlari va tasnifi. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
40	Pielonefrit va surunkali buyrak kasalligi diagnostik mezonlari. (Auditoriyadan tashqari ish).	4
	Jami	172 soat

Mustaqil ta'limni tashkil etish uchun tavsiya etiladigan o'quv-uslubiy ta'minot: qo'llanmalar, adabiyot, fotosuratlar, fantom, mulyaj, simulyatorlar, asbob-anjom, jadvallar, o'rgatuvchi va nazorat qiluvchi testlar, kompyuter dasturlari, klinik fanlar uchun kechki navbatchiliklar, volontyorlik, simulyatsion markazlarda ishlash va h.k.

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlanadi va uni taqdimoti tashkil etiladi.

Fan bo'yicha mustaqil ish auditoriya va auditoriyadan tashqari o'tkaziladi.

Talaba mustaqil ishini tashkil etishda quyidagi shakllardan foydalaniladi:

- Auditoriya mashg'ulotlaridan tashqari QVP modulida tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni bajarish
- Klinika bo'limlarida auditoriyadan tashqari tashkillashtirilgan klinik navbatchilikda tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni bajarish va navbatchilikda ko'rilgan bemorlarni ertalabki konferentsiyada aks ettirish;
- Klinika bo'limlarida auditoriyadan tashqari tashkillashtirilgan klinik navbatchilikda tasdiqlangan ruyxat asosida patsientlar (bemorlar) kuratsiyasini o'tkazish va olib borish, kasallik tarixini yozish va navbatchilik auditida aks ettirish;
- Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlanadi va uni taqdimoti tashkil etiladi.
- Birlamchi bo'g'in tibbiy muassasalarida aholini profilaktik ko'rik, bemorlarni dispanserlash, patronajlarda qatnashish;
- Bemorlar kuratsiyasida davolovchi yoki navbatchi shifokor bilan nazorat qilishda ishtirok etish;
- Axoli orasida sanitar oqartuv ishlarni suxbat va ma'ruzalarni o'tkazish;
- Kompyuter dasturlar bilan ishlash;
- Belgilangan mavzularni o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish;
- Berilgan mavzu bo'yicha axborot (prezentatsiya) tayyorlash;
- Fanning bo'limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo'yicha ishlash va ma'ruzalar qilish;
- Ilmiy maqola, anjumanga ma'ruza tezislarni tayyorlash;
- Vaziyatli va klinik muammolarga yo'naltirilgan vaziyatli masalalar yechish;
- Keys (real klinik vaziyatlar va klinik vaziyatli masalalar asosida sase-study) yechish;

Shuningdek talabaning mustaqil ishi bo'lib:

- grafik organayzerlash ishlab chiqish va to'ldirish;
- prezentatsiya va videoroliklar tayyorlash hamda mustakil ish jarayonida keng qo'llash va h.k.
- fanni faol o'zlashtirishda talabalarni olimpiada, tanlovlar, ko'rgazma, anjumanlar va boshqa tadbirlarda ishtrok etish.

Fan bo'yicha kurs ishi. Fan bo'yicha kurs ishi namunaviy o'quv rejada rejalashtirilmagan.

Amaliy ko'nikmalar

No	Amaliy ko'nikmalar nomi	Soni	Amaliy ko'nikmalarni bajarish uchun zarur ta'minot (jihozlanishi)
1	Pikfluometriya	3 ta	Amaliy ko'nikmalar xonasi, qo'llanmalar, adabiyot,
2	EKG olish texnikasi		

3	Oftalmoskopiya	fotosuratlar, fantom, mulyaj, simulyatorlar, EKG apparati, pikfluometr, oftalmoskop, asbob-anjom, jadvallar, simulyatsion markazlarda ishlash.
---	----------------	--

Amaliy ko'nikmalarni qadamma-qadam bajarilish algoritmi:

№	Amaliy ko'nikmalar
1. Pikfluometriya	
1.	Pikfluometrni qo'lga olib tekshirayotgan talaba ko'rsatkichni boshlang'ich darajaga ("0" ga) keltirishi hamda steril nasadka qo'yishi kerak
2.	Bemordan pikfluometrni tanasiga gorizontal ravishda tutish va iloji boricha chuqur nafas olish so'raladi. So'ng u mundstukni lablari bilan mahkam qisib oladi, kuchli va tez, iloji boricha mundstukni til bilan berkitib qolmagan holda birdan nafas chiqaradi
3.	Sinamani uch marotaba qaytarish lozim. Agar lozim bo'lsa, ular orasida bemor dam olishi mumkin. Eng yuqori ko'rsatkich hisobga olinadi va yozib qo'yiladi. Agar bemor dori vositasini ingalyatsiya qiladigan bo'lsa, u holda nafas chiqarishning eng yuqori tezligini aniqlashni ingalyatsiyadan oldin yoki u ndan 10 daqiqa keyin o'tkazish lozim.
2. EKG olish texnikasi	
1	EKG apparatini tayyorlash Elektrokardiografni yoqish. Yozuv uchun qog'oz borligini tekshirish.
2.	Bemorning holati Bemordan beligacha yechinishni, elektrodni qo'yish imkoniyati bo'lishi uchun oyog'ining boldir qismini ochishni va kushetkaga yotishini so'rash.
3.	Elektrodlarni tana sohalari bilan bo'ladigan kontaktini oldindan ta'minlash Kontakt yaxshi bo'lishi uchun elektrodga maxsus gel surtish hamda ular qo'yiladigan sohalarni spirt bilan artish va zarur bo'lsa tuklardan tozalash
4	Elektrodlarni biriktirish Birinchi navbatda oyoq va qo'llarning elektrodini tutashtirish. Buning uchun shtirlar quyidagicha biriktiriladi: <u>Qizil ranglisi</u> o'ng qo'lning bilak sohasiga. <u>Sariq ranglisi</u> chap qo'lning bilak sohasiga. <u>Yashil ranglisi</u> chap oyoqning boldir sohasiga. <u>Qora ranglisi</u> o'ng oyoqning boldir sohasiga. Keyin ko'krak elektrodleri tutashtiriladi : V1- to'shning o'ng cheti IV qovurg'alar oralig'ida. V2 – to'shning chap cheti IV qovurg'alar oralig'ida.

	V3- V2 va V4 ni birlashtiruvchi chiziqning o'rtasida. V4- chap o'rta o'mrov chizig'i bo'ylab V qovurg'a oralig'ida. V5 – chap oldingi qo'ltiq osti chiziq bo'ylab V4 sathida. V6 – chap o'rta qo'ltiq osti chiziq bo'ylab V4 va V5 sathida.
5.	Apparatni yozishga tayyorlash Lentaning yozilish tezligini tanlash (25 yoki 50 mm/s) EKG yozishni ikki xil tartibda amalga oshirish mumkin: avtomatik yoki qo'lda boshqarish tartibini tanlash va yozishni boshlash
6.	Yozishni tugatish Yozish tugatilgandan so'ng lenta yirtib olinadi va apparat o'chiriladi. Elektrodlar yechib olinib tozalanadi va joyiga solinadi. EKGni jurnalda qayd etish, lentada esa bemorning ismi sharifini, yoshini va sanani yozish.
	3. Oftalmoskopiya
1.	Kerakli jixozlar: Qorong'i xona, oftalmoskop Oftalmoskopni ishga tayyorligini aniqlash: oftalmoskopni yoqib, oq nur xosil bo'lishi kerak
2.	Talaba diskli linzalarni dioptriy ko'rsatkichini nol darajasiga moslash kerak.
3.	Talaba oftalmoskopni o'ng ko'zi va o'ng qo'li bilan bemorni o'ng ko'zini, chap ko'zi va chap qo'li bilan bemorning chap ko'zini tekshiradi.
4.	Oftalmoskop bemordan 40 sm masofada ko'ruv o'qidan 15 gradus tashqarida tutilib qizil refleks aniqlanadi.
5.	Qizil refleks paydo bo'lgandan keyin to'g'ri chiziq bo'ylab kipriklarga tekkinicha bemorning ko'ziga yaqinlashtirish kerak va ko'ruv nervi diskini ko'zdan kechirish lozim.
6.	Ko'ruv nervi diskida: -disk konturining aniqligi, -diskning rangi -fiziologik ekskavatsiya bo'lsa uning o'lchamlari, rangi va gorizontal diametrini aniqlash -disk atrofidagi xosilarni aniqlanadi

**Fan bo'yicha talabalar bilimni baholash va
nazorat qilish mezonlari**
**UASh uchun ichki kasalliklar fanidan amaliy mashg'ulotlarini joriy baholash
(JB) shakllari**

Talabalar bilimni baholash ballik reyting tizimida amalga oshiriladi

Talabalar bilimni joriy baholash mezonlari

Baholash	Ekspress testlar, yozma ishlar, og'zaki so'rov, prezentatsiyalar
-----------------	---

usullari			
Baholash mezonlari	<p>86-100 ball “a’lo” -mavzuga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtira olish; -mavzu bo‘yicha o‘z fikrini to‘liq bayon etish, barcha berilgan savollarga to‘liq to‘g‘ri javob berish, tahlil qilish va xulosa chiqarish, ijodiy fikrlash, auditoriyada mavzuni muhokama qilishda faol qatnashish; -mavzu bo‘yicha vaziyatli masalalarni yechish, test savollariga to‘liq va to‘g‘ri javob berish; -erkin tasavvurga ega bo‘lib, kerak bo‘lganda o‘qituvchi bilan o‘z fikrini almashish.</p> <p>71 – 85 ball “yaxshi” -mavzuga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtira olish; -mavzu bo‘yicha o‘z fikrini yetarli darajada bayon etish, barcha berilgan savollarga to‘g‘ri javob berish; - tahlil qilish va xulosa chiqarish, ijodiy fikrlash, auditoriyada mavzuni muhokama qilishda qatnashish, -mavzu bo‘yicha amaliy ish natijalari bo‘yicha mustaqil tekshirish bayonnomasini to‘ldirish; -berilgan uy vazifasi mavzusi bo‘yicha aniq tasavvurga ega bo‘lish.</p> <p>55-70 ball “qoniqarli” -mavzu bo‘yicha o‘z fikrini bayon etish, barcha berilgan savollarga to‘g‘ri javob berish; - auditoriyada mavzuni muhokama qilishda qatnashish, -mavzu bo‘yicha amaliy ish natijalari bo‘yicha mustaqil tekshirish bayonnomasini o‘qituvchi yordamida to‘ldirish; -berilgan uy vazifasi mavzusi bo‘yicha tasavvurga ega bo‘lish.</p> <p>0-54 ball “qoniqarsiz” -mavzu bo‘yicha o‘z fikrini bayon etolmaslik, berilgan savollarga javob berolmaslik; - auditoriyada mavzuni muhokama qilishda qatnashmaslik; -mavzu bo‘yicha amaliy ish natijalari bo‘yicha mustaqil tekshirish bayonnomasini o‘qituvchi yordamida to‘ldirish; -berilgan uy vazifasi mavzusi bo‘yicha tasavvurga ega emaslik -berilgan uy vazifasi mavzusi buyicha tasavvurga ega emaslik.</p>		
	Reyting baholash turlari	Maks. ball	O‘tkazish joyi
	Joriy nazorat:	70 (50)	Amamliy mashg‘ulot davomida
	ON	20	Biror bo‘lim tugagandan so‘ng/semestr oxirida

	Yakuniy nazorat (OSKYe/test)	30	Semestr oxirida yoki tsikl tugagandan so‘ng
	- Test	15	
	- OSKYe	15	
	Jami	100	

6-kurs davolash va tibbiy pedagogika fakulteti talabalari “UASh uchun ichki kasalliklar” fanidan 2 marta oraliq nazorat (yozma,), yakuniy nazorat (OSKI va test) topshiradi.

Oraliq va yakuniy nazorat turlarini o‘tkazish, shuningdek talabalarning bilimini baholash tegishli kafedra mudiri tomonidan tashkil etiladigan komissiya tomonidan amalga oshiriladi.

Komissiya tarkibi tegishli fan professor-o‘qituvchilari va soha mutaxassislari orasidan shakllantiriladi.

Foydalaniladigan adabiyotlar ro‘yxati:

Asosiy adabiyotlar:

1. Ichki kasalliklar propedevtikasi. Gadaev A.G., Karimov M.Sh, Axmedov X.S. Muxarrir. 2021
2. Ichki kasalliklar. Gadaev A.G. Muharrir. 2021
3. Umumiy amaliyot vrachlari uchun amaliy ko‘nikmalar to‘plami. Axmedov X.S. Gadaev A.G., Turon zamin ziyo. 2014
4. Внутренние болезни по Тинсли Р.Харрисону –Перевод с английского, 20
5. Общая врачебная практика, Под ред.Ф.Г.Назирова, А.Г.Гадаева. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2005.
6. УАШ учун маърузалар тўплами. Гадаев А.Г. тахрири остида, «Мухаррир нашриёти», Тошкент, 2010 й
7. Kasb kasalliklari. Maxmudova Sh. Yangi asr avlodi. 2019

Qo‘shimcha adabiyotlar

8. Ўзбекистонда оилавий тиббиёт асослари. Каримов Ш.И., Тешаев О.Р., Гадаев А.Г., Нуриллаева Н.М. Ўқув қўлланма. -Тошкент. O'zbekiston нашриёт-матбаа ижодий уйи. 2017 й.
9. Внутренние болезни, том 1 Мухин Н.А. М.: ГЭОТАР - Медиа, 2009
10. Внутренние болезни, том 2 Мухин Н.А. М.: ГЭОТАР - Медиа, 2009
11. Гериатрия в деятельности ВОП. Насретдинова Н.Н.. Т: Shark, 2004
12. Струтынский А.В. “Основы семиотики заболеваний внутренних органов” М. 2013. Медпресс-информ.
13. Внутренние болезни 1,2 том Харрисон 2011
14. В.Т.Ивашкина “Внутренние болезни по Дэвидсону” Геотар М. 2009
15. Соғлом овқатланиш- саломатлик мезони. Каримов Ш.И. ва бошқ Тошкент, 2015

16. Окорочков. А.Н., Диагностика болезней внутренних органов. Москва 2007 г.
17. Мартынова А.И., Мухина Н.А., Моисеева А.С. Внутренние болезни М, Медицина, 2018 г
18. Окорочков А.Н. Лечение болезней внутренних органов. Москва, 2007г.
19. Справочник – путеводитель практикующего врача. 2000 болезней от А до Я ГЭОТАР. Медицина. М. 2001г.
20. Harrison's Textbook Principles of Internal Medicine-19th Edition – 2015.(электрон шабли)
21. Textbook of Family Medicine. Robert Rakel. David P. Rakel. 2016 (электрон шабли).
22. Общая врачебная практика. Том-1. Под редакцией проф. О.Ю. Кузнецовой. 2020
23. Общая врачебная практика Национальное руководство. Том 1-2. Гэотар медиа. Москва 2019

Internet saytlari

24. www.medlook.ru
25. www.medbok.ru
26. www.medicum.ru
27. www.medtext.ru
28. [www:http://buks.ru/book;](http://www.buks.ru/book)
29. [www.ziyonet.uz;](http://www.ziyonet.uz)
30. [www.lex.uz;](http://www.lex.uz)
31. [www. cardiosite.ru;](http://www.cardiosite.ru)
32. [www. cardiologia.ru;](http://www. cardiologia.ru)
33. [www.bilim.uz;](http://www.bilim.uz)
34. [www.gov.uz;](http://www.gov.uz)
35. [www.mf.uz.](http://www.mf.uz)
36. [www. prof bolezni. com.](http://www.prof.bolezni.com)